

Smernica k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov OA Ružomberok č. 2/B/2019

Riaditeľka Obchodnej akadémie Ružomberok vydáva Smernicu k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov Obchodnej akadémie Ružomberok v súlade so Smernicou MŠVVaŠ SR č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach.

Čl. 1

Úvodné ustanovenia

Táto smernica upravuje prevenciu a riešenie šikanovania žiakov Obchodnej akadémie Ružomberok, základné znaky, formy a prejavy šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a metodické postupy.

Čl. 2

Charakteristika pojmov

Šikanovaním rozumieme akékoľvek správanie žiaka alebo žiakov, ktorých zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, prípadne ohrozenie alebo zastrašovanie. Ide o cielený a opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť.

Čl. 3

Podstatné znaky šikanovania

1. Úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému.
2. Agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov, agresia sa opakuje,
3. Prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.

Čl. 4

Prejavy šikanovania

1. Priama podoba šikanovania:

- a) fyzické útoky,
- b) urážlivé prezývky,
- c) nadávky,
- d) posmech,
- e) príkazy agresora vykonať určitú vec proti vôle obeť,
- f) odcudzenie vecí,
- g) vyhrážanie, zastrašovanie, vydieranie,
- h) zneužitie osobných údajov, fotografií,
- i) šírenie nepravdivých informácií,
- j) kyberšikanovanie.

2. Nepriama podoba šikanovania:

- a) prehliadanie a ignorovanie obeť,
- b) zámerné vyčleňovanie z kolektívu,
- c) nedobrovoľné vystavovanie agresívnym situáciám.

3. Kyberšikanovanie

Priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (najmä mobilu, telefónu, tabletu, internetu, sociálnych sietí) na úmyselné ohrozovanie,

ublíženie alebo zastrašovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.

Znaky kyberšikanovania:

- a) sociálna alebo psychická prevaha agresora, nie je nutná fyzická prevaha,
- b) agresor vystupuje často anonymne,
- c) útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obeť,
- d) agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na anonymitu a odstup umožnený IKT,
- e) zverejnené informácie, fotografie, audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročné odstrániť z internetu.

Čl. 5 **Zodpovednosť školy**

Ciele školy:

- snažiť sa vytvoriť prostredie obmedzujúce vznik šikanovania,
 - vhodnými prostriedkami zabrániť jeho trvaniu,
 - vytvárať pozitívnu klímu v triede a v celej škole – budovať kladné medziľudské vzťahy,
 - nie byť zodpovedný za správanie, uvedomovať si dôsledky správania,
 - podporovať zdravie, zdravý životný štýl,
 - vytvárať školu bez drog, alkoholu a tabaku – vytvárať postoje a schopnosti odmietať tieto látky,
 - v rámci primárnej prevencie informovať žiakov (primerane veku) o návykových látkach, ich účinkoch a rizikách používania,
 - realizovať osobnostný a sociálny rozvoj žiakov, ich sociálnych a komunikačných zručností,
 - komunikovať so žiakmi,
 - zapájať zákonných zástupcov do diania v škole, informovať ich o dianí v škole,
 - vhodne využívať voľný čas.
1. Škola zodpovedá za žiakov v čase školského vyučovania a v čase školských akcií v súlade so Školským zákonom č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov, Dohovorom o právach dieťaťa, platným Školským poriadkom a Pracovným poriadkom OA Ružomberok.
 2. Za povinnosť uvedenú v predchádzajúcom bode sú zodpovední pedagogickí zamestnanci školy, ktorí:
 - a) realizujú vyučovací proces,
 - b) vykonávajú pedagogický dozor počas prestávok na chodbách v budove školy,
 - c) vykonávajú pedagogický dozor počas školských akcií rôzneho druhu (/exkurzie, školské výlety, rôzne kurzy, prax žiakov, kultúrne podujatia, športové podujatia a ďalšie školské akcie),
 - d) vykonávajú pedagogický dozor počas záujmových krúžkov.
 3. Škola zodpovedá aj za škodu, ktorú v čase vyučovania, resp. v dobe vykonávania tzv. prechodného dohľadu spôsobí žiak, pokiaľ dozorkonajúci nepreukáže, že náležitý dohľad nezanedbal (§ 422 Občianskeho zákonníka).
 4. Šikanovanie, resp. jeho náznaky, nesmú zamestnanci školy v žiadnej miere akceptovať. Pedagogický zamestnanec školy je povinný šikanovanie medzi žiakmi bez meškania riešiť a každej jeho obeť poskytnúť okamžitú pomoc. Je povinný ihneď túto skutočnosť oznámiť triednemu učiteľovi agresora a obeť, výchovnej poradkyňi, prípadne riaditeľke školy.

Čl. 6

Priestupková a trestnoprávna zodpovednosť

1. Žiak, ktorý je agresorom môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin:
 - a) ublíženia na zdraví,
 - b) obmedzovania osobnej slobody,
 - c) lúpeže,
 - d) vydierania,
 - e) hrubého nátlaku,
 - f) porušovania domovej slobody,
 - g) sexuálneho násillia,
 - h) sexuálneho zneužívania,
 - i) krádeže,
 - j) neoprávneného užívania cudzej veci,
 - k) poškodzovania cudzej veci,
 - l) nebezpečného vyhrážania sa,
 - m) nebezpečného prenasledovania
 - n) výroby detskej pornografie,
 - o) prechovávanlia detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení,
 - p) ohovárania.
2. Šikanovanie žiakov môže v určitých prípadoch naplňasť skutkovú podstatu priestupkov v zmysle zákona č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Ide predovšetkým o priestupky:
 - a) proti občianskemu spolunažívaniu,
 - b) proti majetku.
3. Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho veku, nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo veci náhrady újmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví obete. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.
4. Pedagogický zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie na jeho odstránenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin:
 - a) neprekazenia trestného činu,
 - b) neoznámennia trestného činu,
 - c) ublížennia na zdraví.

Čl. 7

Prevencia šikanovania

Prevencia šikanovania sa zabezpečuje formou:

- súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca v rámci každodenného vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a prierezových tém.
Termín: trvalý Zodpovední: všetci PZ
- oboznámenie všetkých žiakov, zamestnancov školy a zákonných zástupcov žiakov s negatívnymi dôsledkami šikanovania, a to tak pre jeho obete, ako aj pre agresorov.
Termín: priebežne Zodpovední: všetci PZ

Čl. 8

Metódy riešenia šikanovania

- 1) Riaditeľka školy, alebo ňou poverená osoba zostavuje tím zamestnancov školy, ktorý navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania.
- 2) Riaditeľka školy alebo ním poverená osoba pri zisťovaní a preverovaní šikanovania najmä:
 - a) zabezpečí bezodkladnú pomoc obetiam a ochranu obetí,
 - b) zabezpečí dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie,
 - c) vykonáva opatrenia na zabránenie novej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania,
 - d) preveruje šikanovanie bezodkladne v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili,
 - e) zabezpečí, aby obeť nebola konfrontovaná s agresorom,
 - f) zabezpečí zistenie vhodných svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov so svedkami,
 - g) uchováva dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci so správcom siete alebo vyučujúcimi predmetu informatika, aplikovaná informatika, prípadne iných odborných predmetov, ktorých vyučovanie prebieha v učebniach na 3. poschodí budovy školy.
 - h) kontaktuje vo vzťahu k obeť, agresorovi a svedkovi šikanovania zákonných zástupcov, alebo osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa, zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu, zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v ktorom je žiak umiestnený,
 - i) kontaktuje miestne CPPPaP,
 - j) zabezpečí použitie anonymnej dotazníkovej formy (zameranej na zisťovanie šikanovania),
 - k) vedie písomné záznamy o riešení jednotlivých prípadov šikanovania,
 - l) zabezpečí pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov,
 - m) ohlasuje príslušným útvarom Policajného zboru SR podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu.
- 3) V prípade, že tento negatívny jav zistí žiak školy, je povinný okamžite o tejto skutočnosti informovať svojho triedneho vyučujúceho, výchovnú poradkyňu, v ich neprítomnosti riaditeľku školy.

Čl. 9

Opatrenie na riešenie šikanovania

1. Opatrenia na riešenie šikanovania pre obeť a jej zákonných zástupcov, prípadne osoby alebo zariadenia, ktoré sa o ňu starajú na základe rozhodnutia súdu:
 - a) odporúčať vyhľadanie individuálnej odbornej starostlivosti,
 - b) zabezpečiť skupinový intervenčný program v spolupráci s CPPPaP alebo Nízko prahovým denným centrom pre deti a rodinu PREROD,
 - c) zaistiť bezpečie obeť,
 - d) zabezpečiť informovanie a poradenstvo o šikanovaní pre osoby uvedené v čl. 7, bod 9.

2. Opatrenia na riešenie šikanovania pre agresora a jeho zákonných zástupcov, prípadne osoby alebo zariadenia, ktoré sa starajú na základe rozhodnutia súdu:
 - a) odporučiť zákonným zástupcom agresora vyhľadanie odbornej starostlivosti CPPPaP, Nízko prahového denného centra pre deti a rodinu PREROD
 - b) preložiť (v prípade potreby) agresora do inej triedy, na základe odporúčania CPPPaP, Nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu PREROD a podľa organizačných možností školy,
 - c) uložiť opatrenia vo výchove podľa platného Školského poriadku.
3. Pedagogický zamestnanec je povinný šikanovanie alebo podozrenie zo šikanovania medzi žiakmi bezodkladne riešiť a každej jeho obeť poskytnúť pomoc.
4. Šikanovanie je veľmi závažným negatívnym spoločenským javom. Celý prípad prešetrenia šikovania sa bude realizovať pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia daného prípadu. Týmto postupom nie je dotknutá informačná povinnosť školy.

Čl. 10

Spolupráca školy s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

1. Riaditeľka školy je povinná oznámiť orgánom činným v trestnom konaní podozrenie, že žiak sa dopustil:
 - a) šikanovania,
 - b) spáchania trestného činu podľa čl 6 bod 1 alebo opakovane páchal priestupky podľa čl. 6 bod 2 v súvislosti so šikanovaním.
2. Riaditeľka školy je povinná oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately:
 - a) podozrenie podľa ods. 1,
 - b) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov,
 - c) opatrenia, ktoré prijala podľa čl. 8 a čl. 9

Čl. 11

Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov, osobami alebo zariadeniami, ktoré sa o ňu starajú na základe rozhodnutia súdu

1. Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracujú: riaditeľka školy, koordinátorka prevencie a výchovná poradkyňa, ďalší pedagogickí zamestnanci s rodinou obete a s rodinou agresora.
2. Pedagogickí zamestnanci dbajú pri rozhovore so zákonným zástupcom obete, agresora alebo svedka najmä na zachovanie dôvernosti informácií. K pohovoru prizvú aj riaditeľku školy a o tomto stretnutí spíšu zápisnicu.
3. Riaditeľka školy môže odporučiť zákonným zástupcom agresora, prípadne osobám povereným rozhodnutím súdu, umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt buď do diagnostického centra alebo do liečebno-výchovného sanatória.

-
4. O postupe riešenia podľa tohto článku osoba poverená riaditeľkou školy vyhotovuje zápisnicu, z ktorej po jednom vyhotovení obdrží každá zo zúčastnených osôb.

Čl. 12 **Účinnosť**

Táto smernica nadobúda účinnosť od 01. septembra 2019.

V Ružomberku 30. 08. 2019

Ing. Ľudmila Kerndlová
riaditeľka školy